

You Rang, M'Lord?

over roepingen

Foto: B&M Noskowski

Je plaats vinden in de wereld

"Leef een leven dat de roeping waard is die je hebt ontvangen" (Ef 4,1)

LESSENPAKKET 3DE GRAAD ASO

IJD
JONGERENPASTORAAL VLAANDEREN

ROEPINGEN

Overzicht

1. BeRoep
over de vreugde
2. Geroepen tot een edelmoedig antwoord
over talenten, engagement, het onverwachts aspect en vrijheid
3. Je roeping is steeds een antwoord op een stem. Maar welke stem?
over Gods stem en worden wie je ten diepste bent
4. Jouw weg onderscheiden van alle mogelijke wegen
over onderscheiding
5. Geroepen tot elkaar liefhebben
over het huwelijk als roeping
6. Religieuze leven als roeping

BeROEP

“Vorige week ben ik bij de tandarts geweest. Een al wat oudere man. Ik schat dat hij al minstens 40 jaar dag in dag uit aan tanden werkt. Weinig opwindend, heb ik altijd gedacht. En toch, de tandarts, nadat hij mijn tand verzorgd had, wist met zijn vreugde en fierheid bijna geen blijf. Niet dat mijn tand hem voor zo’n onwaarschijnlijke uitdaging geplaatst had. Maar gewoon, zo vertelde hij met een brede glimlach, de voldoening van een goed uitgevoerd werk. Ik houd echt veel van mijn job, zei hij, bij het betalen. Ja, roeping bestaat. In alle mogelijke vormen. En het uiteindelijke merkteken is steeds hetzelfde: vreugde.”

 nikolaassintobin.blogspot.com/2008/06/vreugde.html

Verpleegkunde is een roeping

 youtu.be/uWqEkq8a2LI

 youtu.be/HWPQ98yIITl

- **Wat maakt een beroep tot een roeping? Wanneer wordt een job een roeping?**
- **Wat is het uiteindelijke merkteken van roeping volgens Nikolaas Sintobin?**

Langlopende opdracht: Interview iemand die duidelijk vreugde vindt in een beroep dat ook jou wel aanspreekt.

Bedenk samen met de klas nog enkele vragen die de roeping van deze persoon kunnen verhelderen en die de verschillende aspecten van roeping zoals in dit dossier behandeld wordt, aan bod brengen.

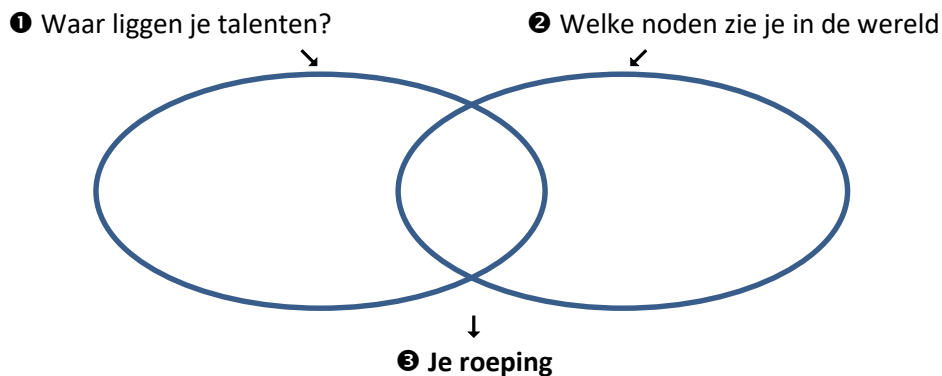
- ◆ **Waarom heb je dit beroep gekozen?**
- ◆ **Waar vind je arbeidsvreugde in? Waar ben je zelf fier op?**
- ◆ ...

Geroepen tot een edelmoedig antwoord

Waar je talenten en de behoeften van de wereld
elkaar kruisen, daar ligt je roeping.

Aristoteles (Griekse filosoof 4^e eeuw v. Chr.)

- Hoe kom je te weten waar je talenten liggen?
- Waar liggen jouw talenten?
- Hoe zijn mijn talenten betekenisvol voor de wereld? Vul onderstaand venndiagram in.

www.kerknet.be/gebedsnetwerk-van-de-paus/video/paus-roept-jongeren-op-wereld-te-veranderen-april-2017

“Ik weet dat jullie, jonge mensen, niet willen leven in de illusie van een vrijheid die zomaar kan worden weggenomen en dat jullie gaan voor het maximaal haalbare. Klopt dat of vergis ik me? Sta niet toe dat anderen de hoofdrolspelers zijn bij het tot stand brengen van veranderingen. Jullie zijn de toekomst. Ik vraag jullie te bouwen aan de toekomst, te werken aan een betere wereld. Nemen jullie de uitdaging aan? Ik vraag jullie om met mij te bidden voor de jonge mensen – dat ze een edelmoedig antwoord geven op hun roeping en zich inzetten voor de belangrijke kwesties waar de wereld mee geconfronteerd wordt.”

Paus Franciscus

- **Wat spreekt je aan in de woorden van paus Franciscus?**
- **Wat vind je moeilijk?**
- **Wat zijn de belangrijke kwesties waar de wereld mee geconfronteerd wordt?**
- **Wat maakt een antwoord tot een edelmoedig antwoord?**

Edelmoedig || **wie niet op eigen voordeel uit is** *vb*: het was erg edelmoedig van hem om jou dat te geven *Synoniem*: onbaatzuchtig, genereus, groothartig, grootmoedig

- **Wat is jouw edelmoedig antwoord op de belangrijke kwesties waar de wereld mee geconfronteerd wordt?**
- **Hoe kan dit edelmoedig antwoord ook een vreugdevol antwoord zijn?**

VOORBEELD – De keuze van An-Alice

An-Alice wist op haar achttiende helemaal niet wat ze moest studeren. Op de Wereldjongerendagen voelde ze zich verbonden met christenen van over de hele wereld. Zo kwam ze op het idee om een jaar naar Afrika te trekken om er vrijwilligerswerk te doen. Daar werd ze geraakt door de armoede en ziekte. Terug in België vatte ze de studie geneeskunde aan.

<https://www.kuleuven.be/thomas/page/met-handen-en-voeten/>

- **Hoe kijkt An-Alice naar het leven? Wat wil zij in haar leven bereiken?**
- **Waar gelooft zij in?**
- **Wat betekent deze titel “met handen en voeten” in deze context? Vraagt inzet altijd om handen en voeten of kan men zich ook op andere manieren inzetten?**

- **Wanneer heb jij je al met handen en voeten ingezet? Wanneer heb jij je maar half ingezet of je voeten aan iets geveegd?**

Ideaal versus Roeping

Opdracht: Schrijf kenmerken in de tabel aan de hand van onderstaande tekst.

Waar een ideaal draait rond het realiseren van de eigen dromen en verlangens en met het ontwerpen van een eigen toekomstplan, heeft een roeping een meer onverwacht aspect: men wordt geroepen. Men wordt geraakt doorheen de werkelijkheid. De noden van de wereld doen een appel op jou. Deze roeping doet in eerste instantie perplex staan en houdt een vraag in zich om erop in te gaan. Toch is elke mens vrij om al dan niet op de roeping in te gaan. Vaak is het niet evident om op een roeping in te gaan, omdat men er dingen voor moet opgeven, omdat het niet de makkelijkste weg is, omdat het niet meteen aansluit bij het toekomstbeeld dat men voor ogen had,...

naar Roger Burggraeve (Salesiaan, theoloog, °1942)

Ideaal	Roeping

- **Bij An-Alice lopen roeping en ideaal enigszins door elkaar. Hoezo?**
- **Welke motieven spelen mee bij het maken van jouw beroepskeuze: gaat het hier vooral om geld, om interessante dingen kunnen doen, om medemenselijkheid, om doen waar je goed in bent,...?**

Je roeping is steeds een antwoord op een stem. Maar welke stem?

Rest de vraag of het enkel jouw innerlijke stem is die jou doorheen de werkelijkheid en andere mensen aanspreekt, dan wel of daar doorheen echt iemand jou toespreekt en roept. Met deze vraag stemmen we af op een andere golflengte. Tot nog toe hadden we het over roeping als een universeel menselijk gegeven. Nu stellen we de vraag naar de religieuze betekenis van roeping. Of het nu daadwerkelijk God is die ons roept, kan je nooit bewijzen. Je kan dus niet aantonen: degene die roept, is God. Maar het omgekeerde geldt wel. Als je aan een gelovige vraagt: “Wie is die God van je, waar ervaar je Hem?”, dan kan zij of hij nauwelijks een beter antwoord bedenken dan dit: “God is: degene die mij roept.”

Als je voelt dat er aan jouw mouw getrokken wordt, wat moet je dan doen? En hoe weet je dat je de beste of de juiste keuze maakt? Een roeping blijft een zoektocht. Gods roepen valt bovendien niet zomaar eenduidig te interpreteren voor ons.

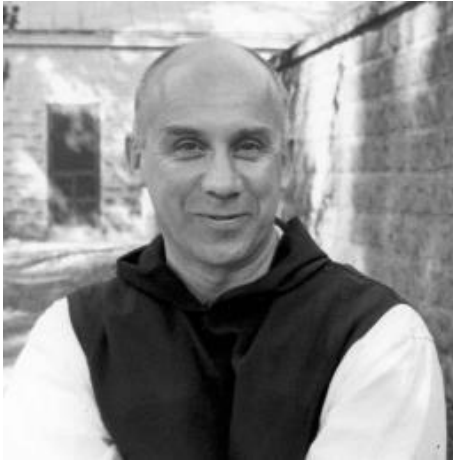
Voor gelovigen is hun roeping een antwoord op God die hen graag ziet en hen aanspreekt. En dat zal in de eerste plaats een dankend antwoord zijn. Gods liefde voor ons is immers eerst, een aanbod. In een dankende reactie daarop, willen gelovigen God terug beminnen met heel hun hart en hun naaste beminnen als henzelf.

Foto: i-Stock187125970

- **Hoe krijgt roeping een religieuze betekenis?**
- **Waarom is een roeping een zoektocht?**
- **Waarom is voor een gelovige een roeping een dankbaar antwoord?**

Roeping is geen stem van boven, die me vraagt om iets anders te zijn dan ik ben. Het is een stem van binnen, die me oproept om te worden hoe ik bedoeld ben; om de persoonlijkheid, die God me bij mijn geboorte heeft gegeven, te vervullen.

Thomas Merton (monnik, theoloog, 20ste eeuw)

- ◆ **Hoe kom je te weten wie je ten diepste bent?**
- ◆ **Wie ben jij ten diepste?**
- ◆ **Hoe kan jij worden wie je ten diepste bent?**
- ◆ **Zijn er drempels die je weerhouden te worden wie je ten diepste bent? Zo ja, welke?**
- ◆ **Herlees nu het citaat van theoloog Merton. Over welke stem heeft hij het? Hoe is God verbonden met roeping volgens hem.**
- ◆ **Antwoord geven op Gods stem kan vele vormen aannemen. Lees twee getuigenissen op www.roepingeninveelvoud.be. Hier vind je in de linker kolom de tab “getuigenissen”. Hier komen aan bod: diaken, jonge gelovige, zuster, priester, gehuwd koppel, pastoor, Godgewijde maagd, Jezuïet, ...**
Hoe vind je in deze getuigenis de verschillende aspecten van roeping: (1) vreugde, (2) engagement, (3) onverwacht, (4) Gods stem, (5) worden wie je ten diepste bent, ...

Jouw weg onderscheiden van alle mogelijke wegen.

Foto: <https://pixabay.com/nl/vork-de-weg-vuil-richting-pad-2115485/>

“ Wat moet ik doen om echt gelukkig te zijn?

Wat moet ik doen om het volle leven te kennen? ”

- Wat is voor jou het volle leven, het leven dat vrede geeft?
- Lees onderstaand bijbelfragment uit Marcus 10,17-22

Toen hij zijn weg vervolgde, kwam er iemand naar hem toe die voor hem op zijn knieën viel en vroeg: ‘Goede meester, wat moet ik doen om deel te krijgen aan het eeuwige leven?’ Jezus antwoordde: ‘Waarom noemt u mij goed? Niemand is goed, behalve God. U kent de geboden; pleeg geen moord, pleeg geen overspel, steel niet, leg geen vals getuigenis af, bedrieg niemand, toon eerbied voor uw vader en uw moeder.’ Toen zei de man: ‘Meester, sinds mijn jeugd heb ik me daaraan gehouden.’ Jezus keek hem liefdevol aan en zei tegen hem: ‘Eén ding ontbreekt u: Ga naar huis, verloop alles wat u hebt en geef het geld aan de armen, dan zult u een schat in de hemel bezitten; kom dan terug en volg mij.’ Maar de man werd somber toen hij dit hoorde en ging terneergeslagen weg; hij had namelijk veel bezittingen?

- Met hoeveel aandacht richt Jezus zich tot de jongeling! Jezus voelt het verlangen aan van de jonge man om van zijn leven iets moois te maken, om meer te geven dan wat strikt vereist is. “Wat moet ik doen om het volle leven te kennen?”
Vind jij dit verlangen van de jonge man of zijn vraag herkenbaar?
- Mocht Jezus me tonen wat me van de ware vrijheid en het volle leven weghoudt. Wat zou jij doen? Ik kan ervan weglopen of zijn genade vragen om ermee aan de slag te gaan.

- Welke wegen in jouw leven heb je al kunnen onderscheiden als wegen die je van de ware vrijheid weghouden? Welke wegen in jouw leven heb je al kunnen onderscheiden als wegen naar het volle leven?
- Welke citaat spreekt je het meeste aan? Waarom? Waartoe roept het jou op? Wat doe je met deze uitnodiging of oproep?

Jullie staan op een groot kruispunt en zoeken welke weg best in te slaan. Jong zijn is dan ook een op ontdekking gaan. Jongvolwassen word je door de grote lijnen van je levensweg uit te stippelen. Door een bepaalde weg in te slaan als antwoord op je roeping, zet je de stap naar volwassenheid. Al heb je een permanente keuze gemaakt, ook dan nog zal je moeten blijven onderscheiden, want je weg leidt je voortdurend langs nieuwe kruispunten waar je voor nieuwe keuzes komt te staan.

www.kerknet.be/gebedsnetwerk-van-de-paus/video/pausvideo-voor-maart-2018-waarom-onderscheiding-zo-belangrijk

- In de video is het onderscheiden van je weg een beeld voor het onderscheiden van stemmen. De vrouw in beeld wil de stem van God onderscheiden van alle andere stemmen. Welke tip geeft paus Franciscus?
- Voor welk kruispunten in je leven heb jij al gestaan? Teken jouw weg (verleden) en de verschillende wegen die voor je liggen (toekomst). Teken daarbij mogelijke wegen die je in het verleden niet genomen hebt?
- Wie of wat heeft jou toen geholpen om een keuze te maken? Mag God daar een rol in spelen?
- Lees de tekst “Je roeping onderscheiden in 5 stappen” en maak bij de tekening van jouw weg een stappenplan.

JE ROEPING ONDERSCHIEDEN IN 5 STAPPEN

1ste stap: Bekijk alle mogelijkheden: leg al je kaarten op tafel

Denk aan alle mensen, die je inspireren, die je zin geven om te worden net als zij - kunstenaars, leraren, activisten etc... Misschien zijn ze religieuzen of priesters. Sommigen zijn getrouwd, anderen single. Vergeet niet dat ze allemaal, op een zeker moment, het risico hebben genomen om hun levensweg in te slaan. De meesten van onze 'helden' hebben een gelukkig leven, precies door hun edelmoedigheid.

De sleutel bestaat erin om alle mogelijkheden te bekijken. En kijk dan wat je binnenin je voelt als je ze overweegt. Ben je jong en gelovig? Durf dan de kaart van het religieuze leven of het priesterschap op de tafel te leggen. Roeping kan niet zonder vrijheid. En échte vrijheid houdt ook in dat je je vrij voelt om het *niet* te doen. Natuurlijk ben je vrij om die of die carrière na te streven..., maar écht vrij kiezen betekent dat je andere mogelijkheden ernstig hebt overwogen.

2de stap: Ga op zoek naar ervaring.

Gun jezelf de tijd om je diepste verlangens te testen en uit te zuiveren - voor een religieuze roeping: een jaar of twee. Ga op zoek naar ervaringen die deuren openen, zelfs al lijkt dat andere deuren te sluiten. Neem een verantwoordelijkheid op, doe een jaartje vrijwilligerswerk in het buitenland... Of verruim je horizon met een stage.

Een laagdrempelige versie van het 'testen' van je roeping is doen alsof je de keuze al gemaakt hebt: beeld jezelf gedurende een maand in dat je mama/papa (of religieus of schrijver of iets anders) wordt. Leef met deze beslissing, praat er eventueel over met God en kijk wat die mogelijke keuze aan hoop en angst in jou teweeg brengt. Doe hetzelfde in de maand daarop met een alternatieve keuze, en noteer de verschillen in je reacties, gevoelens... Ben je enthousiaster? Moediger? Nieuwsgieriger? Meer energie? Dat is roeping.

3de stap: Praat met een vriend

Door te praten krijg je een andere kijk op de zaak. Vertel een vriend wat je van plan bent, en vraag van tijd tot tijd om samen de balans op te maken. Goede vrienden vertellen je niet wat je moet doen: ze zijn een klankbord voor je verlangens en frustraties. Echte vrienden bevestigen je wanneer je openbloeit, of moedigen je aan als je de moed verliest.

4de stap: Als je kiest, ga er voor

Als je ingaat op een roeping blijven er altijd kleine onzekerheden bestaan. Soms kan je pas *nadat* je een engagement gemaakt hebt, de steun zien die je nodig hebt. Maar God zal je nooit in een roeping dwingen waar je voortdurend aan het handje zult moeten lopen of waar je moet beschermd worden tegen elke tegenslag. God belooft ons werkelijk zijn trouw en steun, ook als we het avontuur van de liefde wagen. Zodra je hebt ingezien dat een bepaalde weg de jouwe is, ga er dan voor. Laat beetje bij beetje andere opties varen en neem je keuze ernstig. Dat is roeping.

5de stap: Open je hart

Zodra je een keuze hebt gemaakt, blijf er dan trouw aan. Wees geduldig: elke ernstige keuze vraagt een periode van aanpassing. Vaak betreuren we een beslissing onmiddellijk nadat we ze genomen hebben: we zijn niet zeker dat we echt de juiste keuze gemaakt hebben, of we hebben spijt over alle andere mogelijkheden die we lieten liggen. Belangrijke beslissingen vergen een flinke dosis moed, zeker in het begin. Je moet er een beetje voor vechten.

Je kunt vertrouwen op de vrienden die je op je tocht vergezellen. En je kunt er zeker van zijn dat, wat er ook gebeurt, God je nooit in de steek laat. Als je liefhebt, moedig en helemaal, dan is er nooit iets verloren. Kiezen met een open hart betekent *luisteren* naar je hart. En leven van beslissingen in liefde met een groot hart? Dat is roeping.

Brendan Busse sj, Amerikaans jezuïet

www.jezuïeten.org/nl/nieuw/je-roeping-onderscheiden-in-5-stappen

Geroepen tot elkaar liefhebben

Zien jullie het huwelijk als een roeping?

Henri • Huwen is het grote wonder dat de verliefdheid niet overgaat met de jaren, maar zich verdiept en verruimt.

Vivi • Huwen betekent voor mij

geroepen worden. Je wordt weggetrokken uit je eigen leventje waarin je alles zelf in de hand houdt. Je wordt vrijgemaakt in de ontmoeting met de ander. In die relatie groei je ook. Je moet afrekenen met crisissen en je partner ziet ook je kleine kanten. Zo ben je aan elkaar gegeven en groei je samen. Het is van groot belang te weten dat God je aanvaardt zoals je bent.

Het gebeurt gewoon. Twee mensen leren elkaar kennen, worden dolverliefd en beslissen om voor altijd bij elkaar te blijven ... Gods zegen hierover sterkte onze keuze. Hoewel we die term zelf spontaan niet gebruikten, herkennen we dit als een geroepen worden tot elkaar. De liefde die wij voor elkaar voelen roept ons op om uit onszelf te treden en ons tot elkaar te wenden. Een zorgende liefde waarvoor we gekozen hebben, maar die ons toch ook te boven gaat. Een liefde waaruit ons kindje werd geboren. Het roept ons op om er elke dag te zijn, belangeloos, helemaal, zonder voorwaarden ... Deze oneindige liefde is de rode draad in Jezus' leven. Hij inspireert ons en roept ons elke dag op om in ons gezin en daarbuiten deze liefde waar te maken.

Gertjan en Hanne Monteyne-Van Gils

- **Waarom is hun huwelijk een roeping voor hen?**
- **Wartoe voelen zij zich geroepen?**
- **Wie is God voor hen? Hoe kleurt hun geloof hun huwelijk?**
- **Wat heeft het huwelijk te maken met de verschillende aspecten van roeping die we tot nu toe gezien hebben: (1) vreugde, (2) worden wie je ten diepste bent, (3) engagement, ... ?**

Religieuze leven als roeping

① De keuze van Clara

 kuleuven.be/thomas/page/de-keuze-van-clara

- Hoe kijkt Clara naar het leven?
- Wat wil zij in haar leven bereiken? Wat heeft Clara al bereikt?
- Waar gelooft zij in?
- Hoe vind je daarin de verschillende aspecten van roeping: (1) vreugde, (2) talenten, (3) engagement, (4) onverwacht, (5) vrijheid, (6) Gods stem, (7) worden wie je ten diepste bent, ...

② De roeping van Lode

 www.canvas.be/wanderlust/lode-van-hecke

Bent u gelukkig? Broeder Lode: "Ja, ik ben fundamenteel gelukkig, omdat ik mijn plaats gevonden heb in de wereld en in de kerk. Dit is voor mij ook de definitie van roeping, een plaats vinden waarmee je verzoend bent en waar je het best de mensen en God kan beminnen."

Wie? Lode van Hecke (67 jaar), abt van de abdij te Orval.

Wat? Lode van Hecke is abt van de cisterciënzer monniken in de abdij van Orval. Hij woont daar al meer dan veertig jaar.

Roeping?

Lode Van Hecke groeide op in een katholiek gezin in Roeselare. Zijn ouders waren katholieken, maar ze hebben hem nooit een religieuze roeping aangepreut. Als jongere had hij een geloofscrisis, hij was toen meer ongelovig dan gelovig. Monnik worden was wel het laatste waaraan hij dacht. En God was voor hem een fabeltje.

Het keerpunt kwam tijdens een klasbezinning van het laatste jaar middelbaar waar een jezuïet kwam spreken over de bijbel. Lode wilde begrijpen waarom verstandige mensen ook kunnen geloven en wilde ontdekken of er al dan niet een God bestond. *"Ik heb gezegd: ik ga de bijbel lezen, als jij God bent en de bijbel is het woord van God, dan moet je maar over de brug komen. Door van dag op dag de bijbel te lezen, ben ik in het geloof gegleden."*

Toen Lode voor de eerste keer in Orval terecht kwam, wist hij dat dit de plek was waar hij thuishoorde.

Tien jaar geleden werd Lode Van Hecke abt van Orval. Hij is de 63ste abt sinds de stichting van de abdij in 1132. Lode is verantwoordelijk voor de leiding van de kaasmakerij en brouwerij van Orval en daarnaast is hij de religieuze leider van de monnikengemeenschap. Cisterciënzers staan bekend als strenge orde: ze hebben vijf gebedstijden per dag tussen 5 uur 's ochtends en 8 uur 's avonds.

- **Wat is roeping volgens Lode van Hecke?**
- **Hoe vind je daarin de verschillende aspecten van roeping: (1) vreugde, (2) talenten, (3) engagement, (4) onverwacht, (5) vrijheid, (6) Gods stem, (7) worden wie je ten diepste bent, ...**

Check zeker de brochure “Roeping. Het avontuur van elke christen.” vanuit jongeren- en roepingenpastoraal Vlaanderen. Te verkrijgen via ijd@ijd.be

Bepaalde werkvormen zijn geplukt van de Thomaswebsite.

 kuleuven.be/thomas/page/de-keuze-van-clara/

 kuleuven.be/thomas/page/met-handen-en-voeten/

ASO Derde graad

3.4. Eerste jaar derde graad

3.4.2 Bemind worden en liefhebben

- 2. de kwaliteit van relaties als beslissend voor de kwaliteit van het leven aanduiden en illustreren*
- 3. het christelijk spreken over het zich door God bemind weten op het spoor komen en omschrijven*
- 4. vanuit de bijbel het elkaar beminnen als een roeping verduidelijken*
- 5. verschillende gestalten van liefde bespreken als roeping en gave (als Godsgave = genade)*

3.4.3 Levensbeschouwing en ethiek

- 1. aantonen dat een levensbeschouwing het ethisch denken en handelen beïnvloedt*

3.5. Tweede jaar derde graad

3.5.1 Leven als christen

- 1. door bespreking op het spoor komen van de eigenheid van verschillende levensstijlen*
- 3. bespreken van waaruit mensen grijpend of geven in het leven kunnen staan.*
- 4. door bespreking op het spoor komen hoe een christen het dagelijkse bestaan ervaart als gave en opgave*
- 5. de praktische consequenties voor christenen van het 'beeld van God zijn' op het vlak van sociale rechtvaardigheid, wereldgeweten en omgang met de aarde opsporen en actualiseren.*
- 6. expliciteren welke betekenis christelijke gemeenschappen hebben voor christenen en voor de wereld*